Vedtatt i Heim kommunestyre 26.11.2020

HEIM KOMMUNE
PLAN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV 2020-2023

Heim kommune

Innhold

Innledning og bakgrunn 2
Begrepsavklaringer 2
Krav til planen 3
Planprosess og medvirkning 3
Tidsplan 3
Overordnede føringer 4
Ny målsetting i Trøndelag: 4
Andre nasjonale føringer: 4
Anlegg som prioriteres i Trøndelag: 5
Andre lokale føringer: 5
Folkehelseoversikt Heim: 5
Status og utviklingstrekk 5
Fysisk aktivitet 6
Kilder: 7
Organisert idrett 7
Oversikt over idrettslag: 8
Egenorganisert idrett: 8
Kilde: 9
Resultatvurdering av forrige plan 10
Hemne kommune, Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2014 – 2017 10
Delmål i perioden: 11
Gjennomført i planperioden: 12
Halsa kommune, Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2014 – 2017 12
Målsetning for Heim 15
Strategi/veivalg 15
Finansiering 16
Anleggsoversikt 17
Prioritert liste 2020-2023 17
Vedlegg: 19

Innledning og bakgrunn

Stortinget har gjort vedtak om at kommunene Halsa, Hemne og deler av Snillfjord skal være slått sammen til Heim kommune fra 1.1.2020. Med bakgrunn i dette har kommunen startet prosessen med utarbeidelse av ny kommunal delplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Planen erstatter PIFA for tidligere Hemne og Halsa kommune. (2014 – 2017) Snillfjord kommune hadde ingen egen plan. Planen er utarbeidd med utgangspunkt i Kulturdepartementet sin rettleder; «kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet». Planen blir et viktig styringsverktøy for å nå de mål og strategier som blir satt for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i nye Heim kommune.

Planen er først og fremst tenkt å være en praktisk veileder i søknadsprosessen mot spillemidler. Kommunal plan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv, er en betingelse for å kunne motta spillemidler. Den skal også gi en oversikt over de anlegg og aktiviteter som finnes og ut ifra mål og hensikter peke på prioriterte satsingsområder framover.

Denne planen er en revisjon og samordning av disse planene. Det er et absolutt krav fra Kulturdepartementet at det skal foreligge en kommunal delplan for idrett og fysisk aktivitet som angir behovet for nye anlegg. Dette er en forutsetning for å kunne søke spillemidler, og er dermed viktig for finansiering og etablering av idrettsanlegg i kommunen.

Planhorisonten denne gangen er satt fram til 2020 - 2023. Planens handlingsdel vil bli gjenstand for årlig rullering. Kommunedelplanen skal være et politisk og administrativt styringsdokument for både kortsiktige og langsiktige tiltak innenfor områdene idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Planen skal revideres i løpet av en fire-års periode.

Kommunedelplanen er utarbeidet i samsvar med kravene i Kulturdepartementets veileder «Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet» og plan- og bygningslovens bestemmelser.

Prioriteringene i delplanen forutsettes lagt til grunn i kommunens behandling av handlingsprogram og økonomiplan.

Visjon for Heim kommune: alle innbyggerne har en fysisk aktivitet de liker og gjerne holder på med.

Heim skal ha en målrettet og helhetlig politikk for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Det skal legges godt til rette og tilgjengelighet, for fysisk aktivitet i hele befolkningen. Gjennomføre en plan- og målstyrt utbygging av anlegg og tilrettelegging av områder for organisert og egenorganisert fysisk aktivitet. En prioritert oppgave er anlegg i lokalmiljøet som stimulerer og tilfredsstiller barn- og unges behov for fysisk utfoldelse, med variasjon i aktiviteter.

Begrepsavklaringer

- ✓ Egenorganisert idrett: aktiviteter hvor utøverne selv definerer rammene for utførelse og planlegging. Aktiviteten organiseres og utformes på egen hånd.
- ✓ Folkehelse: befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.
- ✓ Fysisk aktivitet: egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.
- ✓ Idrett: med idrett forstår aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten.
- ✓ Friluftsliv: opphold og fysisk aktivitet i form av trening, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser. Inngår også i begrepet fysisk aktivitet.
- ✓ Friluftsområder: avgrensede områder med spesiell tilrettelegging og opparbeiding for allmennhetens uhindrede rekreasjon og opphold.

- ✓ Interkommunale anlegg: større, kostnadskrevende anlegg hvor to eller flere kommuner går sammen om drifts- og investeringskostnader.
- ✓ Nærmiljøanlegg: utendørsanlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet, beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder.

Krav til planen

1. Målsetting for kommunens satsing på idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv
2. Målsetting for anleggsutbygging og sikring av arealer for idrett og friluftsliv
3. Resultatvurdering av forrige plan, med statusoversikt
4. Vurdering av langsiktige og kortsiktige behov for både anlegg og aktivitet (dvs. kunnskapsbasert planlegging)
5. Det skal gjøres rede for sammenhengen med andre planer i kommunen
6. Prioritert handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg
7. Oversikt over forventede kostnader knyttet til drift og vedlikehold av planlagte anlegg
8. Uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg
9. Lokaliseringen av eksisterende og planlagte anlegg, områder for friluftsliv og arealbehov for planlagte anlegg og friluftslivsområder bør framgå av relevante kart

Planprosess og medvirkning

Planarbeidet er lagt opp til bred involvering gjennom mulighet for innspill. Deltagelse fra frivillige lag og organisasjoner fra ulike interesseområder, har vært vesentlig. Vi arrangerte medvirkningsmøte på Grønset torsdag 27.08.2020. Under høringsperioden som varer i 6 uker fra 15. September, har det blitt gjennomført møter med ungdomsråd, eldreråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne.

Arbeidsgruppen har hovedansvaret for utarbeidelse og framleggelse av planen. Prosesskoordinator Hildur Hestnes har ledet arbeidet, Kulturkonsulent Gunn-Hilde Opsal og enhetsleder Reidar Klungervik har sammen med prosesskoordinator, ført planen i pennen. Trøndelag fylkeskommune, tekniske tjenester og andre ressurser ved plan og forvaltning har bistått i prosessen ved behov.

Idrettsrådet har hatt en viktig rolle i utarbeidelsen av planen.

Kommunen har ifølge plan- og bygningsloven § 5-1 et særskilt ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som trenger særskilt tilrettelegging, samt grupper som ikke deltar aktivt i medvirkningsprosesser. Innvandrere er en gruppe som ikke deltar i medvirkningsprosesser på lik linje med andre.

Det er derfor holdt et medvirkningsopplegg for ulike grupper ved voksenopplæringa for å innhente deres behov og innspill vedrørende idrett og fysisk aktivitet. Grupper som vil vies særlig oppmerksomhet utenom «naturlige» interessenter, er barn og unge, personer med nedsatt funksjonsevne og personer med fremmedkulturell bakgrunn. Idrettsrådet, ungdomsrådet, eldrerådet, funksjonshemmedes råd og skolene tas inn som aktive høringsparter.

Tidsplan

August-september:	Avklaring mål og strategier for perioden. Møter med frivilligheten - lag og foreninger
September-oktober:	Skriving av plan - høringsperiode
Oktober:	Ferdig –

Overordnede føringer

Nasjonale, regionale og lokale dokumenter legger føringer for kommunens planlegging av idrett og fysisk aktivitet. Kommuneplanen redegjør for kommunens overordnede mål innenfor feltet. Kommuneplanens arealdel angir hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og arealbruk som kan settes i verk. I kommuneplanens arealdel 2014-2025 står følgende retningslinjer om temaet:

1.2 Folkehelse Hensyn til folkehelsen skal legges til grunn i all planlegging. Tiltak som beskytter mot risikofaktorer, motvirker sosiale helseforskjeller og som har en positiv virkning på folkehelsen skal vektlegges. I de tilfeller det ikke er mulig å unngå negative virkninger skal det gjennomføres avbøtende tiltak.

1.5 Lekeplasser og friområder Retningslinje T-2/08 og rikspolitiske retningslinjer punkt 5 skal legges til grunn for dimensjonering av lekeplasser og friområder. Areal smalere enn 10 meter, brattere enn 1:3 samt areal med støynivå høyere enn 55 db medregnes ikke.

Fra 4 og inntil 25 boliger og maks avstand 50 m fra boenhetene skal det reguleres nærlekeplass med størrelse minimum 150 m2. Lekeplassen skal tilrettelegges for barn i alder 1-12 år.

For hver 50. boenhet skal det reguleres inn areal på min 2 daa til fellesareal eller friområde. Arealet skal tilrettelegges for barn og unge i alder 6-15 år og for ulik lek hele året. Lekeplasser skal opparbeides og ferdigstilles før fradeling av tomter kan skje. Friområder og lekeplasser skal være solvendte og skjermet for støy, fare vind og luftforurensning, samt ikke ligge i nærheten av høyspent.

Ny målsetting i Trøndelag:

- Anlegg til idrett og fysisk aktivitet skal bidra til god helse, sosial utjevning, trygge lokalsamfunn og oppvekstmiljø for flest mulig.
- Nærmiljøet og møteplasser skal være tilrettelagt for opplevelser og aktivitet. (Fra Trøndelagsplanen og Kulturstrategien)
- Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet både i regi av idretten og i egenorganisert aktivitet til en lavest mulig kostnad.
- Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og unge.

Nasjonale føringer Meld. St. 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen: Regjeringens satsingsområder innenfor idrett er økt satsing på idrett og egenorganisert aktivitet, herunder friluftsliv, en særskilt satsing på idrettsanlegg i storbyer og pressområder, økt satsing på ungdomsidrett og målrettet satsing for å nå inaktive. Når det gjelder anleggsutbygging ønsker regjeringen å øke satsingen på bygging og rehabilitering av idrettsanlegg ut fra endringer i befolkningssammensetningen og bosettingsmønstre. Anlegg med høyt brukspotensial, flerbruksmuligheter, høy dekningsgrad og mangfold prioriteres.

Andre nasjonale føringer:

- Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (2014).
- Statlig idrettspolitikk inn i en ny tid – Rapport fra Strategiutvalget for idrett.
- Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet.
- Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv (2013).
- Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldinga – mestring og muligheter.
- Det mest sentrale lovverket som berører idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er folkehelseloven, plan- og bygningsloven og friluftsloven.

Anlegg som prioriteres i Trøndelag:

- Interkommunale anlegg
- Attraktive aktivitetsanlegg. Dette er anlegg både inne og ute, som er tilrettelagt for allsidighet og inkluderende og attraktive møteplasser i nærmiljøet og ved skoler
- Idrettsanlegg med høyt aktivitetspotensiale for barn og unge, i områder med lav anleggsdekning for de aktuelle idrettene
- Nødvendig oppgradering av eksisterende anlegg der det skal gjennomføres arrangement som har nasjonal status

Øvrige anlegg som tilfredsstiller Kulturdepartementets bestemmelser og Trøndelag fylkeskommune sine vilkår prioriteres etter kommunale ønsker.

Andre lokale føringer:

Folkehelseoversikt for Heim 2020
Kommuneplanens samfunnsdel, Halsa, Hemne og Snillfjord
Planstrategi for Heim

Folkehelseoversikt Heim:

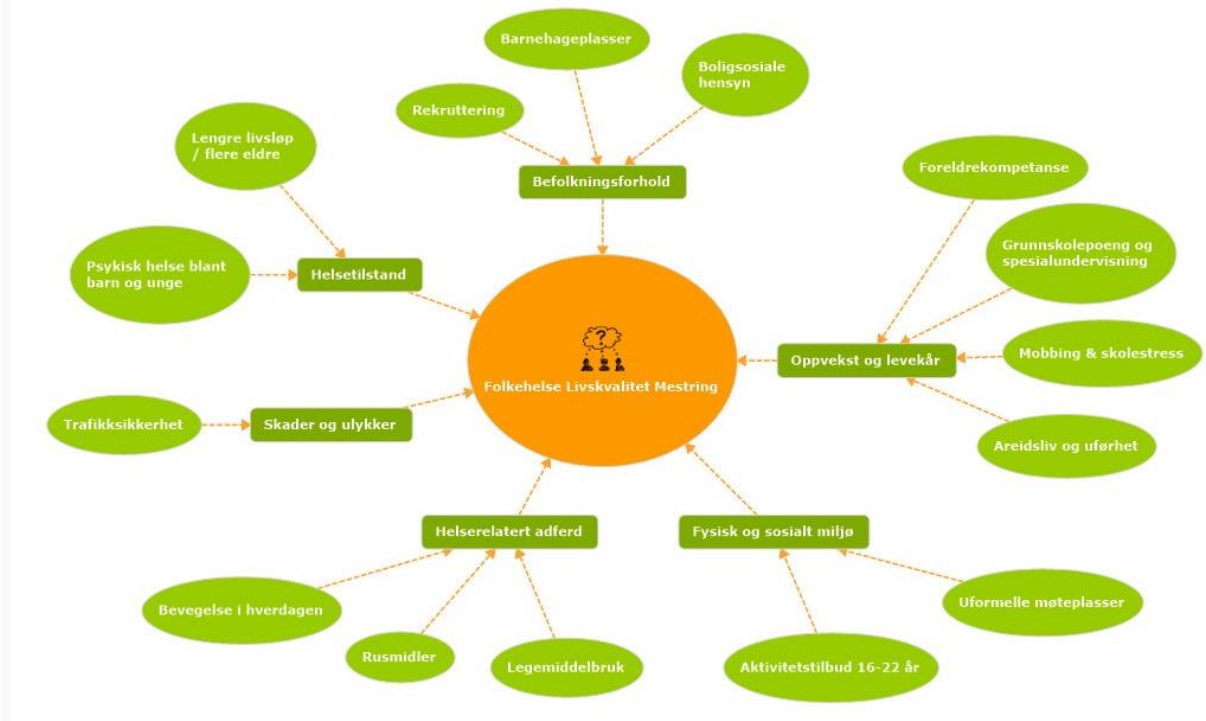

Status og utviklingstrekk

Heim kommune hadde etter 2. kvartal 2020 en befolkning på 5963 personer.
Alderssammensetningen i kommunen har få merkbare avvik i forhold til landet for øvrig, med unntak av antall eldre mellom 67-79 og over 80 som er vesentlig over. Det forventes at antall eldre over 80 utvikler seg videre i retning av at det blir stadig flere eldre i dette alderssegmentet.

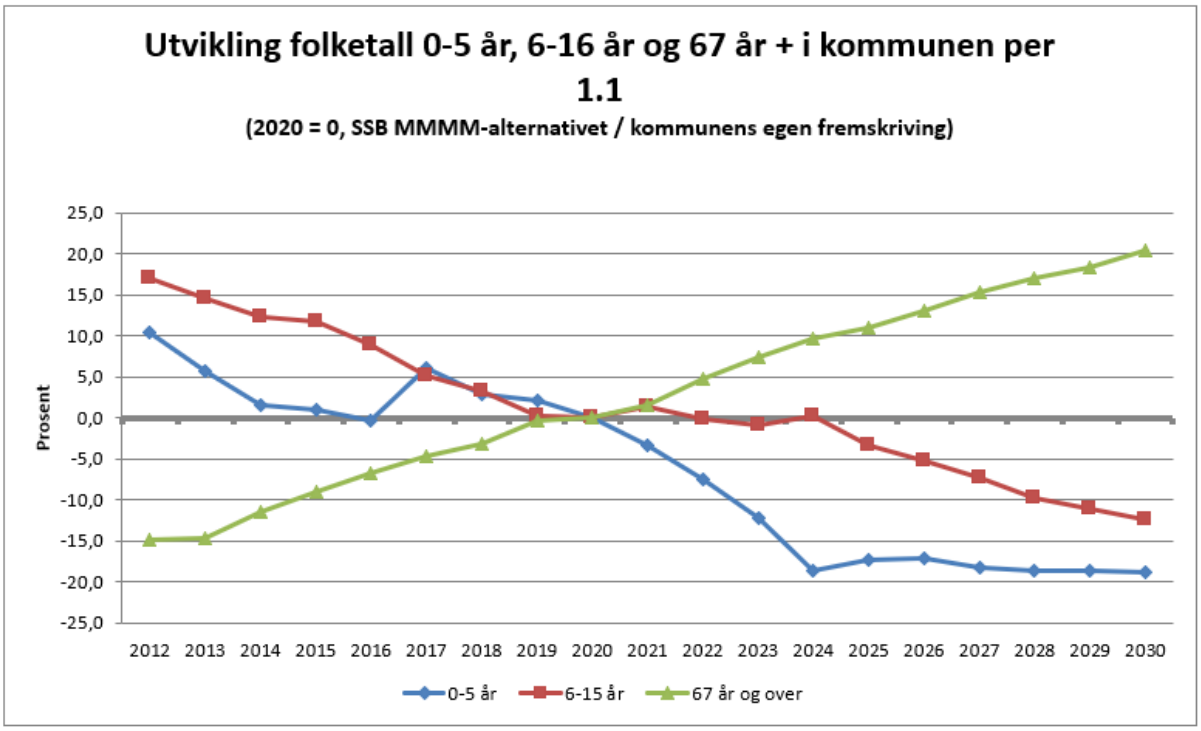

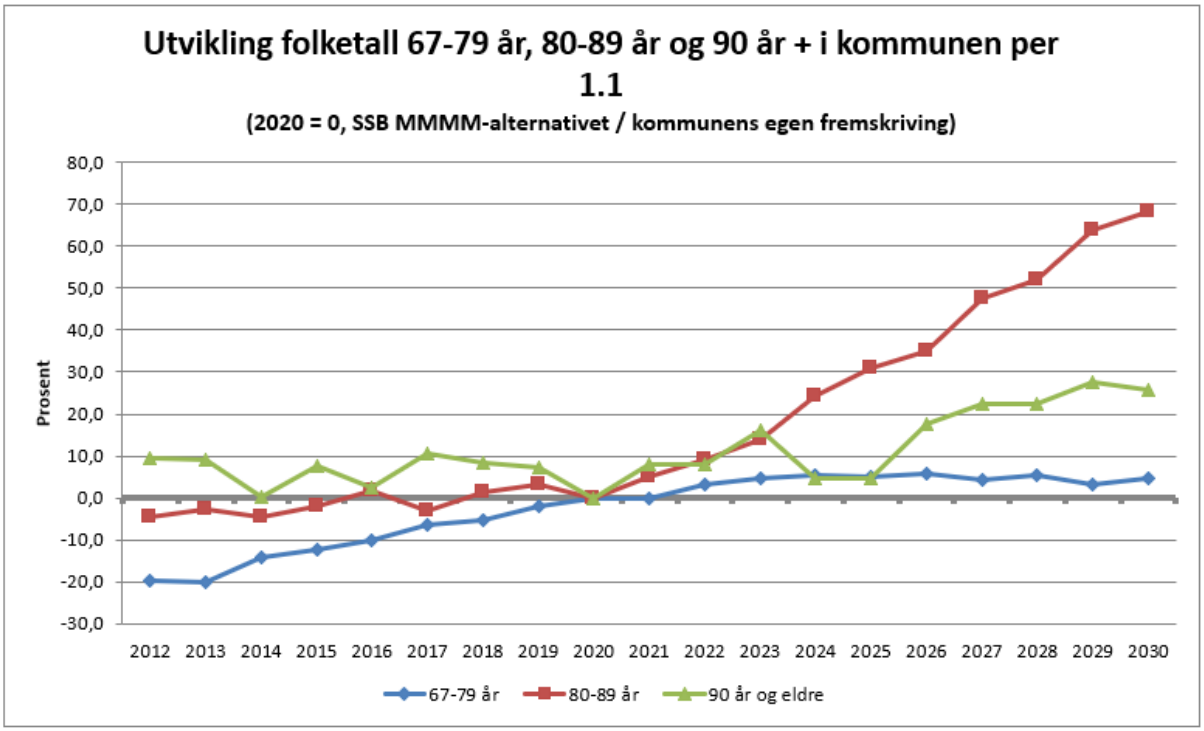

Fysisk aktivitet

Beskrivelse: Fysisk aktivitet fremmer helse, gir overskudd og er et viktig og veldokumentert virkemiddel i forebygging og behandling av over 30 ulike diagnoser og tilstander. Fysisk aktivitet er i tillegg nødvendig for normal og vekst og utvikling hos barn og unge. I følge aktivitetsboken "Fysisk aktivitet i forebygging og behandling" fra Helsedirektoratet, bør barn og unge utøve minimum 60 minutter fysisk aktivitet hver dag. For den voksne og eldre delen av befolkningen er anbefalingen minst 150 minutter moderat fysisk aktivitet eller 75 minutter med høy intensitet i uken.

Helse Norge slår fast den klare sammenhengen mellom god fysisk helse og psykisk helse. Effekter som trekkes frem er: kilde til glede, livsutfoldelse og positive mestringsopplevelser, påvirker humøret positivt, gir mer energi og overskudd i hverdagen, reduserer stress, økt kroppsbevissthet, bedre selvbilde og selvtillit, bedrer søvnen, opplevelse av mestring, bedre livskvalitet, sosialt fellesskap, demper abstinens, bedrer vektregulering, minsker angst og depresjon. Over 70 prosent av nordmenn sier at å gå tur er den mosjonsformen de ønsker å ha som daglig eller ukentlig trim.

I nye Heim er det godt tilrettelagt for både organisert og uorganisert fysisk aktivitet gjennom blant annet turstiprosjekter, nærmiljøanlegg, treningsarenaer og haller. Det finnes også en rekke lag og organisasjoner som tilbyr en god bredde av aktiviteter fro alle aldersgrupper.

Rundt skolene og barnehagene er det godt utbygde lekeområder som innbyr til fysisk utfoldelse.

Det er marginalt høyere inaktivitet i tidligere Hemne kommune enn nasjonalt. Ungdataundersøkelsen 2017 viser at den yngre generasjonen i høy grad deltar på fysiske aktiviteter både organisert og uorganisert. I tidligere Halsa kommune viser Ungdata at ungdommene trener noe mer enn landsgjennomsnittet. 79 % prosent av ungdommene i Halsadelen er fornøyde med helsa og 88% trener ukentlig, som er i tråd med landsgjennomsnittet. 60% av ungdommene er fornøyd med tilbudet av idrettsanlegg i bygda. Landet forøvrig ligger på 70%.

For den voksne delen av befolkningen er det lite datagrunnlag, men fra tidligere Halsa har vi tall fra turkassetrimmen StikkUT!, der mange av deltakerne registrerer seg på nett. Dette kan gi indikasjoner på hvor mye halsainnbyggerne beveger seg. Halsa var den kommunen som hadde flest registreringer på Stikk UT! 2018 og flest aktive brukere i hele Møre og Romsdal. Ut av registreringene ser vi også at søndager er fremdeles den mest populære turdagen, det er flest kvinner som deltar på turkassetrimmen med en gjennomsnittsalder på 51 år. Laveterskelturer er de hyppigst besøkte turmålene i kommunen.

Kilder:

Ungdata Halsa 2016
Ungdata Hemne 2017
Helsedirektoratets anbefalinger for fysisk aktivitet
Om fysisk aktivitet på regjeringens sider
HUNT (helseundersøkelsen i Trøndelag) 2019

Organisert idrett

Den organiserte idretten er en viktig kilden til aktivitet i befolkningen. Idretten gir ikke rom bare for aktivitet, men også for sosialisering, inkludering og verdiskapning. Den organiserte idretten i Norge er organisert gjennom Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). Underlagt NIF er det 54 særforbund, 19 idrettskretser, 366 idrettsråd og 12 178 idrettslag. Til sammen har disse 2,1 millioner medlemskap. I Heim er idrettslagene organisert under Heim Idrettsråd, som har 17 idrettslag under seg. Av disse er 15 særidrettslag. Idrettslagene i Heim hadde per 31.12.2020 til sammen 2547 medlemmer.

Oversikt over idrettslag:

Medlemstall IR													
Halsa Idrettsråd													2019
	Kvinner						Menn						Sum
	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	Sum	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	Sum	
Halsa Idrettsråd (6/6)	**4**	**51**	**49**	**19**	**182**	**305**	**8**	**78**	**61**	**13**	**217**	**377**	**682**
Betna Idretslag*	1	4	8	2	22	37	4	7	3	2	26	42	**79**
Halsa Ballklubb*	1	11	14	2	11	39	2	12	11	0	7	32	**71**
Halsa Idrettslag	2	20	21	14	94	151	2	15	25	6	102	150	**301**
Halsa NTN Taekwon-Do klubb*	0	6	2	0	4	12	0	13	4	1	12	30	**42**
NMK Halsa*	0	2	0	0	2	4	0	5	4	1	21	31	**35**
Valsøyfjord Idrettslag*	0	8	4	1	49	62	0	26	14	3	49	92	**154**
Halsa Idrettsråd (6/6)	**4**	**51**	**49**	**19**	**182**	**305**	**8**	**78**	**61**	**13**	**217**	**377**	**682**

Medlemstall IR													
Hemne Idrettsråd													2019
	Kvinner						Menn						Sum
	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	Sum	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	Sum	
Hemne Idrettsråd (10/11)	**30**	**235**	**151**	**74**	**333**	**823**	**20**	**214**	**187**	**85**	**536**	**1042**	**1865**
Hemne Dykkerklubb*	0	0	0	0	5	5	0	0	0	3	30	33	**38**
Hemne Hestesportsklubb*	5	5	2	0	11	23	2	1	0	0	6	9	**32**
Hemne Jaktskytterklubb*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Hemne Motorklubb*	0	0	1	0	2	3	0	1	4	3	7	15	**18**
Hemne Pistolklubb*	0	0	1	1	5	7	0	0	2	1	59	62	**69**
Hemne RC Klubb*	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	9	11	**11**
Hemne Sykkelklubb*	0	0	0	4	8	12	0	0	0	5	37	42	**54**
KIL/Hemne Fotball*	0	79	46	15	3	143	0	85	68	22	20	195	**338**
Kyrksæterøra Idrettslag Kil	19	129	89	44	231	512	8	103	103	40	307	561	**1073**
Svana Idrettslag*	4	10	7	3	35	59	3	9	6	8	34	60	**119**
Vinjeøra Idrettslag*	2	12	5	7	33	59	7	14	3	3	27	54	**113**
Hemne Idrettsråd (10/11)	**30**	**235**	**151**	**74**	**333**	**823**	**20**	**214**	**187**	**85**	**536**	**1042**	**1865**

Medlemstall IR													
Snillfjord Idrettsråd													201
	Kvinner						Menn						Sum
	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	Sum	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	Sum	
Snillfjord Idrettsråd (4/4)	**11**	**35**	**25**	**19**	**154**	**244**	**18**	**80**	**76**	**47**	**212**	**433**	**677**
IL Fjordglimt*	1	1	1	0	28	31	1	2	2	7	43	55	**86**
Krokstadøra Idrettslag	1	9	8	10	31	59	4	9	5	14	36	68	**127**
Snillfjord Motorklubb*	1	17	10	5	52	85	6	61	49	21	88	225	**310**
Ytre Snillfjord Il	8	8	6	4	43	69	7	8	20	5	45	85	**154**
Snillfjord Idrettsråd (4/4)	**11**	**35**	**25**	**19**	**154**	**244**	**18**	**80**	**76**	**47**	**212**	**433**	**677**

For Snillfjor er det kun Ytre Snillfjord IL som har relevans.

Egenorganisert idrett:

Egenorganisert aktivitet innebærer at individene selv står for planleggingen, rammene og gjennomføringen av aktivitetene. Egenorganisert aktivitet er aktiviteter hvor planlegging og gjennomføring ikke er underlagt fastsatte regler eller strukturer i like stor grad som ved organisert idrett.

Aktivitetene foregår ofte i nærmiljø, rundt skoler, i treningssenter, i svømmehaller og på turveier og turløyper. I befolkningen over 15 år er fotturer i skog og mark, skiturer i skog og fjell, styrketrening, sykling i ulike former og jogging de aktivitetene med størst oppslutning. I aldersgruppen 8-19 har aktivitetene fotturer, jogging/løping, alpint, langrenn, sykling, styrketrening og svømming størst oppslutning. Blant ungdom har også livsstilorienterte idretter et større omfang. Dette kan være skating, brett- og luftidrett, skikjøring og annen ekstremsport.

Det er økende forståelse for betydningen av det offentlige rom, og særlig dets rolle som sosial møteplass. Små og store parker, plasser, torg, gater, nærmiljøanlegg og andre uterom er arenaer for ulike møter. Større kulturelt og etnisk mangfold tilsier behov for møteplasser der ulikhetene gis rom til å være til stede. Møteplasser som dette kan gi grunnlag for tilhørighet, fellesskap og deltakelse og involvering som er essensielt for god psykisk helse.

I Heim har vi få møteplasser der bredden av befolkningen kan møtes på tvers av bakgrunn, alder, religion og etnisitet. Vi har også få uformelle møteplasser i boligområdene og i sentrum. Fritidsklubben i KulØr'n er per i dag den eneste uformelle møteplassen for ungdom. Deltakelsen er god, men for barn og ungdom i alderen 16-22 år er det få tilbud. I tidligere Halsa er det et ungdomsrom på frivilligsentralen på Liabø. Det samles mange barn og unge rundt nærmiljøanlegg og idrettsarenaer i grendene.. Vi har lite kunnskap om faktisk behov, men hører til stadighet at "det mangler tilbud", og utsagn som at "fotballen får alt" er hyppig brukt fra de som føler at tilbudene mangler.

Liabøparken som er på prosjektplan enda, har som hovedmål å samle alle deler av befolkninga. Hvis prosjektet blir realisert blir det et variert tilbud av uformelle møteplasser under tak.
I Ungdata kommer det frem at ungdommene i nye Heim er noe mindre fornøyd med lokalmiljøet sitt enn fylkene og landet generelt. Det fremkommer imidlertid at de er markant over snittet når det gjelder tilfredshet med treffsted for ungdom i tidligere Hemne, mens i tidligere Halsa ønsker ungdom flere lokaler man kan treffe andre ungdommer. Undersøkelsen viser også at ungdommer i Halsa er mindre fornøyd med tilbud av idrettsanlegg enn ellers i landet. Ungdom i Halsa er mer ensomme enn landet og fylket forøvrig og tallene ligger på 26 % i Halsa, mens det 12 % i landet.

Kilde:
Ungdata fornøyde med lokalmiljøet (Hemne)
Ungdata treffsteder for unge (Hemne)
Ungdata fornøyd med lokalmiljøet (Halsa)
Ungdata lokalmiljøet (Halsa)
Ungdata kulturtilbudet (Halsa)
Aldersvennlig samfunn
Ressursportal

I Heim kommune har freesbegolf sammen med sandvolleyball blitt de store lavterskeltilbudene.

Ungdatatall for Heim viser at elevene ved ungdomsskolen og den videregående skolen i gjennomsnitt trener eller trimmer på egenhånd minst en gang i uken eller oftere. Egenorganisert aktivitet er derfor en del stor del av aktivitetsbildet. Forskning viser at mestring og aktivitet som sosial arena er de to viktigste motivasjonsfaktorene for å utøve egenorganisert aktivitet (Nordmelan, 2017). Andre faktorer som motiverer ungdom til å utøve egenorganisert aktivitet:

- Kontroll over personlig utvikling og egen utøvelse Løse rammer som gir ungdom mulighet til å utøve aktiviteten slik at den gjenspeiler deres interesser og forventinger
- Spenning og adrenalin
- Tilhørighet og felleskap
- Sosial støtte blant likesinnede og sosiale møteplasser hvor man kan møte likesinnede, danne og vedlikeholde vennskap og motivere hverandre.
- I større grad unngå situasjoner som resulterer i følelsen av frykt, negativ oppmerksomhet og bekreftelse på inkompetanse.
- Inkluderende miljø med handlingsrom til å utvikle seg selv, skille seg ut og skape sin egen identitet 3

Rapport-fra-strategiutvalg-for-idrett

Grupper med lav deltakelse i idretten Etniske minoriteter: gutter av etnisk minoritet er marginalt mindre aktive etnisk norske barn. På jentesiden derimot er etniske minoritetsjenter sterkt

underrepresentert. Forskjellen på gutter og jenter er henholdsvis 42% og 16% når det kommer til deltakelse i organisert idrett. For etnisk norske gutter og jenter var tallet henholdsvis 54 og 42 prosent. Undersøkelser som er gjort viser at en tredjedel av minoritetsjenter oppgir at familiære forpliktelser påvirker eller kan påvirke muligheten til organisasjonsdeltakelse på fritiden.

Omfang av barnefattigdom

For å måle omfanget av barnefattigdom bruker vi lav inntekt som mål. Det vil si husholdninger med en inntekt som er lavere enn 60 % av medianinntekten i Norge. Dette er et relativt fattigdomsmål

Tall for 2015:

- Barn 0 – 5 år i husholdninger som bor i leid bolig er i Hemne 15,6% (42 barn). Snittet i Norge er 17,3%
- Barn 0 – 5 år i husholdninger med lavinntekt som bor i leid bolig er 56,5% (13 barn). Snittet i Norge er 62,3%
- Barn 6 – 17 år i husholdninger som bor i leid bolig er 10% (64 barn). Snittet i Norge er 11,7%.
- Barn 6 – 17 år i husholdninger med lavinntekt som bor i leid bolig er 65,6% (21 barn). Snittet i Norge er 58,1%.
- Barn i innvandrerhusholdninger med lavinntekt fra Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EFTA og Oseania utenom Australia og New Zealand er i Hemne 58,3% (28 barn). Snittet i Norge er 35,8%.
- Barn i husholdninger med lavinntekt som mottar mer enn halvparten av samlet inntekt gjennom offentlige overføringer er i Hemne 66,6% (40 barn). Snittet i Norge er 59,7%.
- Barn i husholdninger med lavinntekt med enslig forsørger er i Hemne 51,6% (31 barn). Snittet i Norge er 38,1%.

Tall for Halsa viser vesentlig høyere nivå for gruppen "barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt" enn for Hemne og Snillfjord. Se presentasjon Husbanken_bolig_for_velferd

Resultatvurdering av forrige plan

Heim kommune ble etablert 01.01.2020. Det er derfor ikke ferdigstilt egen kommuneplan. Vi tar derfor utgangspunkt i de respektive kommunenes samfunnsplaner.

Det er bygd og rehabilitert en rekke større idrettsanlegg og nærmiljøanlegg siden forrige plan ble vedtatt i 2014. Mye av dette er takket være frivillige organisasjoners engasjement og driv. Anleggsutbyggingen i Heim bærer preg av et stort mangfold og bredde i tilbudet. Større tiltak som er gjennomført i løpet av perioden.

Interkommunale anlegg etablert i perioden:

- Svømmehall i Halsa/Liabø
- Ånesøyan storhall

Hemne kommune, Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2014 – 2017

- Visjon: *Hemne kommune skal gi alle sine innbyggere muligheter til allsidig fysisk aktivitet og naturopplevelser. Aktivitetene skal være lett tilgjengelige.*

Visjonen skulle søkes oppnådd gjennom 5 hovedmål:

1. Fysisk aktivitet. Tilrettelegge for fysisk aktivitet for hele befolkningen.

2. 2Barn og unge: Skape og opprettholde trygge oppvekstmiljø og sosiale møteplasser for barn og unge.
3. Fysisk tilrettelegging og planlegging. God ressursutnyttelse ved utbygging og drift av anlegg og tilrettelegging av områder for idrett og fysisk aktivitet.
4. Kultur og frivillige organisasjoner. Styrking av det frivillige arbeidet innenfor idrett og fysisk aktivitet.
5. Tilgjengelig friluftsliv og naturopplevelser

I henhold til hovedmålene, har det i perioden blitt tilrettelagt for mange aktiviteter for fysisk aktivitet. Samarbeidet med lag, foreninger og frivilligheten har vært av avgjørende betydning for at kommunen har kunne realisere målene i planen.

Av gjennomførte tilrettelegginger kan Ånesøyan aktivitetspark, Aktivitetspark på Hellandsjøen, uteområdet rundt kulØr`n og Wesselgården nevnes.

Sodvinhallen kan romme store idrettsarrangement, men også kulturarrangement som Heimfesten i forbindelse med kommunesammenslåingen.

Delmål i perioden:

Fysisk aktivitet i skolen er innenfor den lovpålagte rammen. FYSAK er organisert inn i tillegg. Valgfag i ungdomsskolen er det etablert valgfag Fysisk aktivitet og helse, og et valgfag som heter Friluftsliv. Disse fagene er på alle tre trinn og er særdeles populære. Fysisk aktivitet er også innført som fast tilbud i SFO

Svømmetilbud Alle trinn fra 1 – 8 har svømmeopplæring på planen.

Informasjon til alle gjennom sosiale medier.

- Felles informasjonsblad 2 ganger i året, i samarbeid med Idrettsrådet.

Levekårsundersøkelser.

- HUNT-undersøkelsen er gjennomført 1 gang i planperioden.
- Ungdata er gjennomført 2 ganger i planperioden.

Trygge oppvekstmiljø og sosiale møteplasser for barn og unge.

- Hemne kommune endret kriteriene for tilskuddsmidler slik at aktivitetstilbud mot barn og unge ble prioritert.
- Uteområdet ved Sodin skole. Program for folkehelse er igangsatt i samarbeid med fylkeskommunen. Det har vært arkitekter inne og hjulpet oss med planlegging. Det har vært en bred involvering av brukere. Nå jobbes det med både kortsiktige og langsiktige planer. Allerede er det installert en god del apparater.

- Fysisk tilrettelegging er gjennomført ved at arealer er satt av i arealplanen, Anlegg og områder med mange brukere er prioritert ved tilskudd og spillemidler

Øke den økonomiske støtten til lag og foreninger og legge til rette for et godt samarbeid mellom kommunen og ledere frivillighet.

- Samarbeidet med kultur og frivillige organisasjoner er styrket i perioden blant annen ved en formalisering av samarbeidet mellom kommunen og Idrettsrådet. Hemne kommune som økonomisk bidragsyter til anleggsutbygging har vært stor i perioden. Dette har ført til flere større utbygginger.

Gjøre friluftsområdene med tilgjengelige.

- Tilgjengelig friluftsliv er blitt realisert gjennom flere turstiprosjekter, informasjon er lagt ut på kommunens hjemmeside og det er lagt godt til rette for at det kunne lages en lett tilgjengelig turløype i Ånesøyan, der store deler også er tilrettelagt for funksjonshemmede.

Gjennomført i planperioden:

Anleggsklasse	Prosjektnavn	Eier	Beliggenhet	Status
Ordinært anlegg	Garasjebygg	KIL/Hemne	Ånesøyan	Gjennomført
Ordinært anlegg	Sanitæranlegg og garderober	KIL ski	Bjerksetra	Gjennomført
Ordinært anlegg	Renovering kunstgressbane	KIL/Hemne	Ånesøyan	Gjennomført
Ordinært anlegg	Hemne Samfunnshus og svømmehall	Hemne kommune	Hemne samfunnshus	Gjennomført
Ordinært anlegg	Hemnehallen	Hemne kommune	Hemnehallen	Gjennomført
Ordinært anlegg	Turløype i Ånesøyan	Samarbeid med flere	Ånesøyan Aktivitetspark	Gjennomført
Ordinært anlegg	Ny kunstgressbane	KIL/Hemne	Ånesøyan Aktivitetspark	Gjennomført
Ordinært anlegg	Nytt friidrettsanlegg	KIL friidrett	Ånesøyan Aktivitetspark	Gjennomført
Ordinært anlegg	Klubbhus i Ånesøyan	KIL/Hemne	Ånesøyan Aktivitetspark	Gjennomført
Ordinært anlegg	Hinderløype	Samarbeid med flere	Ånesøyan Aktivitetspark	Gjennomført
Ordinært anlegg	Bygging av aktivitetspark	Svana IL	Hellandsjøen	Gjennomført
Ordinært anlegg	Fotballhall	KIL/Hemne	Ånesøyan	Gjennomført
Nærmiljøanlegg	BMX- løype	FAU- Sodin skole	Sodin skole	Gjennomført
Nærmiljøanlegg	Snøkanoner	KIL ski	Lysløypa i Haugen	Gjennomført

Halsa kommune, Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2014 – 2017

I henhold til hovedmålene, har det i perioden blitt tilrettelagt for mange aktiviteter for fysisk aktivitet. Samarbeidet med lag, foreninger og frivilligheten har vært av avgjørende betydning for at kommunen har kunne realisere målene i planen.

Hovedmål for idrett og friluftsliv

Planen skisserer de hovedmål som skal ligge til grunn for idrettens anleggsarbeid og tilrettelegging for fysisk aktivitet i Halsa kommune. |

1. Etablering og utvikling av idrettsanlegg og friluftsanlegg skal søke å integrere grupper som er underrepresentert i idretts- og friluftsmiljøet.
2. Alle lokalsamfunn, boligfelt i ved offentlige funksjoner i kommunen skal ha idrettsanlegg og tilgang til friluftsområder som fungerer tilfredsstillende for aller aldersgrupper og de aktiviteter som utøves der.
3. Utvikle anlegg som fremmerdeltagelse og trivsel, der idrett, friluftsliv og annen fysisk utfoldelse favner et allsidig tilbud som passer for begge kjønn, i alle aldre og funksjonshemmede.

Av gjennomførte tilrettelegginger, og et av tiltakene fra prioritert liste, den nye Helseløypa på Liabø som er et nærmiljøanlegg.

Av uprioriterte anlegg/tiltak er det bygget nytt kompakt friidrettsanlegg ved Halsa Barne- og ungdomsskole. (Friplassen og Kunstgressbanen)

I tillegg er det ny svømmehall under oppføring.

I kommuneplanens samfunnsdel for Halsa trekkes blant annet følgende frem:

- Være en tydelig medspiller i det frivillige arbeidet.
- Bidra til og legge til rette for et aktivt og levende kulturliv i Halsa kommune, blant annet gjennom å styrke frivilligheten.
- Ivareta barn og unge som kommunens viktigste ressurs her og nå, og for framtida. Halsa kommune skal legge til rette for gode og stimulerende utviklingsmuligheter med stor grad av bredde.
- Styrke alle innbyggeres mulighet til å oppleve og utfolde seg innenfor idrett, friluftsliv, musikk, drama, litteratur og billedkunst; samt for selv kunne realisere ideer til felles aktivitet.

I kommuneplanens samfunnsdel for Hemne trekkes blant annet følgende frem:

- Styrke mangfoldet i aktivitetstilbudet og satse aktivt på bred deltakelse, for slik å bidra til god mestringsfølelse gjennom hele livet.
- Fysisk aktivitet for alle Styrke mangfoldet i aktivitetstilbudet og satse aktivt på bred deltakelse, for slik å bidra til god mestringsfølelse gjennom hele livet.

- Prioritere bevaring av trivselsskapende grønnstruktur i tilknytning til boligområder. Stimulere til aktivitet for barn og ungdom gjennom økt satsning på utearealer og
- infrastruktur i våre barnehager og skoler. Jobbe aktivt for etableringen av en variert og innbydende aktivitetspark.

Målsetning for Heim

"Lik mulighet til fysisk aktivitet og friluftsliv for alle"

- Et overordnet mål er at alle har mulighet til å være aktive ut fra sine egne forutsetninger. Fysisk aktivitet er en viktig grunnpilar for god helse for den enkelte. For samfunnet er tilrettelegging for fysisk aktivitet en viktig del av folkehelsearbeidet. Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv gir også en arena for et sosialt liv, gode opplevelser og bedre mental helse.
- I Heim er det like lett å ta en topptur på en av våre fantastiske fjell, som at bevegelshemmede eller mennesker med sansetap eller som har kroniske sykdommer, går en tur på en mosjonsløype, for å være i fysisk aktivitet.
- Vi har et stort mangfold i aktivitetstilbud og satser aktivt på bred deltakelse, for slik å bidra til god mestringsfølelse gjennom hele livet.
- Vi har godt tilrettelagte og godt planlagte anlegg for god utnyttelse av fasilitetene, slik at flest mulig kan drive med den idretten og fysiske aktiviteten de ønsker.
- Våre viktige områder for friluftslivet bevares. Sentrumsnære turløyper og utfartsområder har høy grad av tilgjengelighet.
- Vi har inngrepsfrie (INON) områder. Allemannsretten vektlegges i all arealforvaltning.

For å lykkes best mulig med anleggsutbyggingen i fremtiden er det viktig at målene og strategiene samsvarer best mulig med overordnede føringer, strategier og prioriteringer. I Heim kommune vil vi derfor legge til grunn følgende når vi prioriterer.

1. Interkommunale anlegg
2. Attraktive aktivitetsanlegg. Dette er anlegg både inne og ute, som er tilrettelagt for allsidighet og inkluderende og attraktive møteplasser i nærmiljøet og ved skoler**
   Aktivitetsanlegg kan være både ordinære, nærmiljø- og friluftslivsanlegg. Anleggene må være tilpasset lokal aktivitetsprofil
3. Idrettsanlegg med høyt aktivitetspotensiale for barn og unge, i områder med lav anleggsdekning for de aktuelle idrettene***
   **** Anlegg som inspirerer til stor aktivitet mange timer i døgnet og gjennom store deler av året, og som utfordrer brukere med ulike ferdighetsnivå, fra både skoler, idrettslag og ulike aldersgrupper i lokalsamfunnet. Anleggene må være tilpasset lokal/regional aktivitetsprofil*
4. Nødvendig oppgradering av eksisterende anlegg der det skal gjennomføres arrangement som har nasjonal status

Strategi/veivalg

Tilrettelegge for aktivitet nær der folk bor:

Anlegg som sikrer bred deltakelse fra barn og unge skal prioriteres.

Det tilrettelegges for å skape gode møteplasser for alle deler av befolkningen. Anlegg som fremmer god integrering og møte mellom mennesker fra alle etnisiteter og religioner, prioriteres. Frivilligsentralene kan bidra her.

Heim kommune har en etablert utstyrssentral med gratis lån av fritidsutstyr, for sommer og vinteraktiviteter. Denne er stasjonert og organiseres fra Halsa Frivilligsentral. Dette er et tilbud for alle innbyggere i Heim og er også et godt tiltak for sosial utjevning og mot barnefattigdom. AlleMed er et gratis nasjonalt verktøy mot utenforskap og fattigdom, som vi har tatt i bruk i deler av kommunen, og som ønskes brukt i hele kommunen. Denne arbeider ut fra Fritidserklæringens mål (Barnekonvensjonen) om at alle barn har rett til å delta på minst en aktivitet. Frivillige lag og foreninger, samt kommunens aktuelle enheter må inkluderes i dette arbeidet.

Tiltak for uorganisert aktivitet og breddeidrett skal lokaliseres nær der folk bor. Ulike steder har ulike forutsetninger og fortrinn som kan brukes og videreutvikles.

Friluftslivstilrettelegging skal være et satsingsområde i planperioden.
Friluftslivstilrettelegging har inntil få år siden hatt avgrenset fokus, litt tilfeldig satsing og har tradisjonelt fått relativt liten del av de samlede ressursene. Dette er i ferd med å endre seg gjennom statlig politikk og regional prioritering. Bakgrunnen er enkel - det er tilbud til alle og skaper mye fysisk aktivitet.

Samarbeid med Nordmøre og Romsdal Friluftsråd vil bidra til ulike fysiske aktiviteter, både for voksne, barn og unge, for eksempel StikkUT og Friluftsskole for barn og unge.

Kommunen har særs gode forutsetninger og stort potensiale til å få tilrettelagt og/eller få tilgang til friluftsområde med kvaliteter i toppdivisjonen, enten det er i nærområdet eller den spektakulære fjord- og fjell. Dette må systematisk ivaretas og utvikles videre i planleggingen slik at det blir lett å velge fysisk aktivitet.

Utbygging av gang- og sykkelveger og turløyper er derfor viktig. Heim kommune er trafikksikker kommune, og er i prosess med resertifisering. Gode leke- og utearealer, trygge skoleveier og riktig lokalisering av boliger er avgjørende og skal prege alt planarbeid i kommunen.

Enkle tiltak for god helse skal løftes frem. For eksempel at 30 minutter av moderat karakter daglig for voksne og 60 minutter for barn er anbefalt. Dette betyr at hvis alle innbyggerne i Heim som et minimum går en rask tur hver dag, vil det gi store helsegevinster.

Satse på tilrettelegging som gir en samfunnsmessig merverdi.
Idrett og friluftsliv er viktige fritidsaktiviteter for mange. Et godt tilrettelagt tilbud øker attraktiviteten til et område. Det blir en viktig faktor for bosetting, valg av studiested og valg av reisemål. For reiselivsnæringa vil ulike tilrettelegginger være direkte infrastrukturtiltak og produkt som kan inngå i deres verdiskaping.

Finansiering

Den viktigste kilden til ekstern finansiering av idrettsanlegg er spillemidler. Spillemidlene kommer fra overskuddet fra de forskjellige spillene som administreres og drives av Norsk Tipping, og som fordeles av Kulturdepartementet til forskjellige allmennyttige formål. Av dette går 64% av overskuddet til idrettsformål, 18% til kultur og 18% til andre humanitære/frivillige organisasjoner. Det kan søkes om tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Tilskuddsordningen har to underordninger: ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Kommunen har

ansvar for å sende over søknader med nødvendige vedlegg til fylkeskommunen som godkjenner og avslår søknader.

Viser til krav.
Alle innmeldte anlegg skal:
I henhold til punkt 6 i krav til plan, så vil prioritering av handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg, bli foretatt i kommunestyrets desembermøte. Idrettsrådet kommer med innstilling til prioritering som vedtas av kommunestyret. I henhold til punkt 7 i krav til plan, skal oversikt over forventet kostnader knyttet til drift og vedlikehold av planlagte anlegg, leveres før handlingsprogram vedtas.

Anleggsbehov og kapasitetsutnyttelse:
Det største behovet for anlegg ligger i kategorien lavterskeltilbud, møteplasser og arenaer for uorganisert aktivitet. Utnyttelsen av eksisterende anlegg er god.

Anlegg i nærområdet, innen en times reisevei:
Heim kommune grenser mot Surnadal i sør og mot Orkland i nord. I begge retninger befinner det seg godt utbygde ski og alpinanlegg. Deler av nye Heim kommune ligger innenfor en reiseavstand på en time til Trondheim.

Anleggsoversikt

Alle anlegg: se Anleggsoversikt eller søk i www.anleggsregisteret.no

Prioritert liste 2020-2023 (Skal revideres Desember 2020)

Ordinære anlegg planlagt 2020-2023

Prosjektnavn	Eier	Beliggenhet	Totalkostnad
Forlengelse av lysløype	KIL ski	Bjerksetra	2 mill.
Etablering av lysløype	YSIL	Vuttudal	?
Rulleskiløype 2,5 km	KIL ski	Bjerksætra	4 mill.
Tuftepark og sandvolleyballbane	YSIL		?
Turstimerking	YSIL	Berdal - Vuttudal	?
Parkenprosjektet	Heim kommune	Liabøen	4 mill.
Bygging av garasje	KIL ski	Bjerksætra	450 000,-
Tursti	Halsa IL	Halsamarka	350 000
Bygging av toalett	KIL/Hemne Fotball	Ånesøyan	1,5 mill

Planlagte og igangsatte ordinære anlegg som fornyes 2021

Prosjektnavn	Eier	Beliggenhet	Anleggstype
Ånesøyan storhall AS.	KIL/Hemne	Ånesøyan	11-hall med løpebaner, lager og sosiale rom
Svømmeanlegg	Heim kommune	Halsahallen	Svømmeanlegg
Friplassen	Heim kommune	Halsa b/u skole	Friidrettsanlegg
Klubbhus ved Øyan idrettsanlegg	Betna idrettslag	Øyan idrettsanlegg	Garderober med toaletter
Vanningsanlegg på Motocrossbane	Hemne Motorklubb	Stamnesdalen	Motocrossbane
Gapahuk ved fiskeplass for funksjon	Hemne jeger- og fiskeforening	Ånesøyan	Gapahuk

Nærmiljøanlegg planlagt 2020-2023

Prosjektnavn	Eier	Beliggenhet	Totalkostnad
Uteområde Ven skole og barnehage	Heim kommune	Ven	?
Restaurering av hytte Osmarka	Heim kommune	Osmarka	200 000,-

Planlagte nærmiljøanlegg som fornyes 2020-2023

Prosjektnavn	Eier	Beliggenhet	Anleggstype
Ballplass på Enge	Hjeldnes Velforening	Hjeldnes	Rehabilitering av ballbinge som brukes både sommer og vinter
Etablering av Trasè	Stamnesdalen grendalag	Snekkvika - Bjørkneset	Tursti

Langsiktige uprioriterte tiltak.

Prosjektnavn	Eier	Beliggenhet	Totalkostnad
Oppgradering av aktivitetskart	Heim kommune	Heim	50 000,-
Gangsti	Heim kommune	Vervet - båthavna	600 000,-
Gangsti	Heim kommune	Båthavna - Rovatnet	3.3 mill.
Brygge og sti	Heim kommune	Misfjorden- Osmarka	800 000,-

Tilrettelegging og skjøtsel av turstier i tettstedsnære områder	Heim kommune	Heim	250 000,-
Møteplass på Liabøen	Liabø grendalag	Libøen	300 000,-

Vedlegg:
Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv Hemne
Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv Halsa
Folkehelseoversikt Heim kommune